

JEFFERY DEAVER

Šestnáctý případ Lincolna Rhyma

HODINÁŘŮV TRIK

≡ KNIHA ZLIN

Hodinářův trik

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Jeffery Deaver

Hodinářův trik – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

**JEFFERY
DEAVER**

**HODINÁŘŮV
TRIK**

Copyright © 2023 by Gunner Publications, LLC
Translation © 2024 by Jiří Kobělka

ISBN tištěné verze 978-80-7662-679-9
ISBN e-knihy 978-80-7662-687-4 (1. zveřejnění, 2024) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7662-688-1 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7662-681-2 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

Pro Jerryho Sussmana, vlastence,
rodinně založeného muže a přítele

e5cceb2f80138b22ab8c840a6c5a9277d53bc-
ff0c66b8033525dc8f6cbfd648

Počítačovým algoritmem generovaný výstup hašovací
funkce pro výrok: „Čas je iluze.“

Albert Einstein

DÍL I

ZÁJMOVÁ OSOBA

KAPITOLA 1

Jeho pohled na majestátní panoráma Manhattanu rozprostírajícího se 65,4 metru pod ním přerušilo spuštění alarmu.

Ještě nikdy se mu nestalo, že by v práci tohle naléhavé elektronické pípání uslyšel.

Z výcviku ho samozřejmě dobře znal, ale přímo na směně ho slyšel poprvé. Jako držitel certifikátu ochrany proti pádu byl natolik kvalifikovaný a milionové zařízení pod ním bylo natolik vyspělé, že se zkrátka nikdy nenašel důvod, aby se v kabině tohle pronikavé ječení rozeznělo.

Prohlédl si desetipalcové monitory před sebou... ach ano, jedna červená kontrolka blikala.

Nehledě na naléhavý elektronický zvuk však Garry Helprin okamžitě věděl, že je to omyl. Problém s čidlem.

A skutečně, po pár vteřinách kontrolka opět zhasla a zvuk utichl.

Garry zatlačil do páčky, zvedl do vzduchu osmnáctitunový náklad a vrátil se ke svým myšlenkám.

Jméno dítěte. Garryho otec doufal, že mu dají jméno William, matka jeho ženy zase toužila po Natalii, ale oba měli být zklamáni. Což o to, na těch jménech nebylo vůbec nic špatného, ovšem pro jejich syna či dceru se nehodila. Garry manželce navrhl, aby si z rodičů trochu vystřelili, a nakonec se dohodli

na jméně Kierkegaard, pokud to bude kluk, a Bashilda, když to bude holka.

Jakmile před ním žena tahle jména poprvé nadhodila, Garry vyhrkl: „Myslíš Batšebu. Tu biblickou postavu.“

„Ne. Myslím Bashildu. Když mi bylo deset, dala jsem tohle jméno svému imaginárnímu poníkovi.“

Prostě rodičům oznámí, že to bude Kierkegaard nebo Bashilda, a změní téma – rychle. Asi bylo jasné, jaká reakce...

Alarm se znovu rozezněl, kontrolka se znovu rozsvítila. A tentokrát se k nim na monitoru přidala i další splašená položka: indikátor momentu zatížení. Jeho ručička byla vychýlená doleva nad slovy: *Momentová nerovnováha*.

Vyloučeno.

Počítač stanovil hmotnost výložníku před ním – byl dlouhý jako Boeing 777 – a hmotnost vyvažovacího výložníku za ním. Pak do této rovnice zapracoval hmotnost zátěže vpředu a hmotnost betonového vyrovnávacího závaží vzadu a nakonec změřil jejich vzdálenost od otočné věže, kde teď v kabině seděl Garry.

„No tak, Modrásku. Myslíš to vážně?“

Garry si rád se stroji povídal. Zdálo se mu, že některé i reagují. Tenhle konkrétní Baylor HT-4200 byl ze všech nejvýřečnější.

Dnes ovšem mlčel. Vydával jen varovný zvuk.

A pokud alarm vřískal u něj, vřískal i v karavanu stavbyvedoucího.

Ve vysílače zapraskalo a ve sluchátkách se ozvalo: „Garry, co je?“

„To musí bejt problém s momentovým senzorem,“ odpověděl Garry. „Jestli jsem měl moment před pěti minutama, tak tam musí bejt i teď. Nic se nezměnilo.“

„Co vítr?“

„Žádný není. Určitě to bude senz-“ Garry zmlkl.

Ucítil totiž náklon.

„Sakra,“ řekl rychle. „Tak přece jenom problém s momentem. Přední rameno jde třicet devět setin stupně dolů. Počkej, tak už čtyřicet setin.“

Že by se náklad sám od sebe posouval na konec modré příhradové konstrukce výložníku? Že by se kočka oddělila od vodicích lan?

Garry nikdy neslyšel, že by se něco podobného stalo.

Podíval se před sebe. Neviděl nic nepatřičného.

Hodnota náklonu: $-0,5$.

Na staveništi se nic nereguluje a nekontroluje víc než stabilita věžového jeřábu, zvláště když se tyčí tak vysoko a když jeho výložník dokáže obsáhnout půltucet budov – a stovky nebo i tisíce lidí. Hmotnost nákladu – v tomto případě I-profilů o rozměrech patnáct krát deset centimetrů a celkové hmotnosti šestnáct a čtvrt tuny – se propočítává stejně důkladně jako hmotnost betonových kvádrů tvořících vyrovnávací závaží, aby bylo naprosto jisté, že daný jeřáb dokáže náklad uzvednout a manipulovat s ním. Jakmile je výpočet hotov, putuje informace do počítače a ten udržuje magickou rovnováhu – jemně posouvá vyrovnávací závaží dopředu nebo dozadu, aby ručička zůstala na nule.

Moment...

$-0,51$.

Garry se ohlédl na vyrovnávací závaží. Byl to instinktivní pohyb; nevěděl, co by tam mohl uvidět.

Neviděl vůbec nic.

$-0,52$.

Alarm ječel dál.

$-0,54$.

Garry ho tlačítkem vypnul. Na doprovodném ukazateli však dál blikal nápis *Pozor* a další displej hlásil *Momentová nerovnováha*.

–0,55.

„Spustili jsme diagnostiku,“ oznámil mu stavbyvedoucí, „a žádný problém s čidlem nevidíme.“

„Kašli na čidla,“ řekl Garry. „Fakt se nakláníme.“

–0,58.

„Přecházím na manuál.“ Garry vypnul řídicí jednotku. Na věžových jeřábech pracoval už patnáct let, vlastně od doby, kdy jako ženista skončil v armádě a nastoupil do firmy Moynahan Construction. Digitální ovládání usnadňovalo práci a zvyšovalo bezpečnost, ale Garry získal ostruhy na ručně ovládaných jeřábech, kde prováděl výpočty pomocí tabulek, grafů a notesu upevněného na stěně a kde neustále sledoval ručičku na ukazateli rovnováhy, aby nastavil správný moment. Nyní pohnul joystickem dozadu, aby přitáhl kočku blíž k věži.

Přepnul na ovládání protizávaží, které naopak posunul dál od věže.

Upřeně sledoval indikátor momentu zatížení, který stále ukazoval vychýlení směrem dopředu.

Garry posunul závaží, jejichž celková hmotnost dosahovala sta tun, ještě víc dozadu.

Tohle přece *musí* obě síly srovnat.

Je vyloučeno, aby se to nestalo.

Jenže se to nestalo.

Zpátky k výložníku.

Garry přitáhl kočku ještě blíž. I-profil se rozhoupaly. Zjevně ovládal stroj rychleji, než zamýšlel.

Zadíval se na svůj kelímek s kávou.

Křeslo v kabině – mimochodem bohatě čalouněné a pohodlné – nebylo opatřené držákem na nápoje. Garry však miloval kávu, a tak si přinesl vlastní držák a upevnil si ho na stěnu kabiny, samozřejmě v bezpečné vzdálenosti od elektroniky.

Hnědá tekutina v kelímku byla v dokonalé rovnováze; kelímek nikoliv.

Další pohled na indikátor momentu.

Displej hlásil dvouprocentní sklon dopředu.

Garry znovu popadl ovladač kočky a přitáhl profily ještě blíž.

Tento manévř konečně zabral.

Kontrolka alarmu zhasla a ukazatel rovnováhy se pomalu vrátil na hodnotu $-0,5$, poté na nulu a na jedničku. Hodnota stále stoupala, což bylo logické, poněvadž protizávaží byla posunutá daleko dozadu. Garry je přitáhl blíž, až byla tak vepředu, že už to dál nešlo.

Ručička se zastavila na hodnotě 1,2.

To bylo normální. Jeřáby jsou konstruované tak, aby se při nulové zátěži na výložníku lehce nakláněly dozadu, což v klidové poloze odpovídalo hodnotě přibližně plus jeden stupeň. Stabilitu jeřábu totiž zajišťuje především jeho mohutná betonová základna – právě ona drží věž ve svislé poloze, když se na výložníku zrovna nic nenachází.

„Dobrý, Danny,“ ohlásil Garry do vysílačky. „Už jsem v rovnováze. Ale budu potřebovat údržbu. Musí tam bejt nějaký problém s kontry.“

„Oukej. Myslím, že Willovi zrovna končí pauza.“

Garry se v křesílku opřel, napil se kávy, vrátil kelímek do držáku a poslouchal vítr. Věděl, že mechanik dorazí až za hezkých pár minut. Ze země do kabiny vedla jediná možná trasa.

Lezení uvnitř věže.

Kabina se však nacházela dvaadvacet pater nad zemí. Což znamenalo nejméně jednu, ale spíš dvě pětiminutové pauzy cestou nahoru.

Chlapi na zemi si někdy mysleli, že jeřábníci nemají žádnou fyzickou, protože celý den sedí v kabině na zadku. Jenže zapomínali na lezení.

Když teď Garry nemusel manipulovat s nákladem, když nemusel spustit hák přesně na požadované místo, mohl se v klidu

posadit a vychutnat si nepopsatelně krásný výhled z kabiny. Kdyby chtěl, dokázal by přesně pojmenovat vše, nač se právě díval: pět městských částí New Yorku, velkou část New Jersey, úzký proužek Westchesteru a taky kousek Long Islandu.

Jeho však zeměpisné informace nezajímaly.

Nechával se nadchnout hnědými, šedými a zelenými odstíny velkoměsta, bílými mračny a nekonečnou modří oblohy – každá barva jako by byla tady nahoře mnohem sytější a bohatší, než jak ji mohli vidět chodci hluboko pod jeho nohama.

Garry už od mládí věděl, že chce stavět mrakodrapy. Kdykoliv dostal nové lego, nic jiného z kostek nedělal. A taky škemral u rodičů, aby ho na nějaký mrakodrap vzali, přestože máma s tátou bledli hrůzou už při samotné představě, že by se měli postavit na vyhlídkovou plošinu. On naopak uznával jen ty otevřené. „Víš,“ říkával mu táta, „někdy se lidi ve výšce zblázní, vylezou přes okraj a vrhnou se dolů. Prostě je přemůže strach.“

Garrymu to přišlo nepravděpodobné. Výšek se přece člověk nemusí bát. U něj to platilo spíš obráceně – čím výš se ocitl, tím byl klidnější. Ať už šlo o lezení po skalách, klasické horolezectví nebo budování mrakodrapů, výšky ho zkrátka uklidňovaly.

Vždycky Peggy říkával, že když se ocitne vysoko, opravdu vysoko nad zemí, připadá si jako „na nebesích“.

Ale zpátky ke jménům.

Kierkegaard, Bashilda...

Co nakonec doopravdy vyberou? Ani jeden z nich si nepřál, aby jejich dítě dostalo jméno po některém z rodičů. A Garry taky nechtěl jméno, které je zrovna teď v módě, což se dalo snadno zjistit v brožurkách se jmény, které prodávali u pokladen v supermarketech Gristedes.

Hmátl po kelímku s kávou.

Ne!

Rovnováha se opět změnila. Výložník znovu padal dopředu.

–0,4.

Vzápětí se opětovně rozsvítila dvojice varovných kontrollek a současně s nimi začal znovu vrískat alarm.

Indikátor momentu zatížení poskočil na –1,2.

Garry popadl vysílačku. „Dane. Už zas padáme. Těžce.“

„Sakra. Co se děje?“

„Blíž už náklad přitáhnout nemůžu, takže ho pustím. Vykliď dole prostor a řekni mi.“

„Jo, dobře.“

Konkrétní pokyny neslyšel, ale přes plexisklovou podlahu se mohl mezi vlastníma nohama dívat přímo dolů, takže viděl, jak se dělníci rychle rozprchávají, když jim předák nařídil, ať se koukají zdejchnout.

Výraz „pustit náklad“ samozřejmě nebyl myšlený doslova – rozhodně to nefungovalo tak, že by Garry zmáčkl knoflík a nechal sedmnáct tun oceli volným pádem sletět na zem. Místo toho zatlačil páčku dolů a náklad začal rychle klesat. Garry viděl na displeji i v realu pod plexisklem, kde přesně se v danou chvíli nachází. Přibližně deset metrů nad zemí sestupný pohyb přibrzdil a nechal náklad dosednout na beton. Nějaké drobné škody přitom možná i přesto napáchal.

Smůla.

Upravil vyrovnávací závaží, uvolnil hák a odpojil náklad.

Jenže to vůbec nepomohlo.

Znovu mu vytanulo na mysli slovo „vyloučeno“.

Znovu posunul protizávaží dozadu.

Tohle přece *musí* zastavit náklon dopředu.

Jeřáb teď byl úplně bez nákladu a závaží se nacházela na samém okraji zadního výložníku.

A přesto...

„Dane,“ ohlásil do vysílačky, „na předním výložníku mám pět stupňů minus. Kontry jsou úplně vzadu.“

–6,1.

Jeřáb by se rozhodně neměl naklonit o víc než o pět stupňů. Za touto hranicí se složitá kostra ocelových trubek, prutů a plátů začíná mačkat a ohýbat. Spodní otoč jeřábu – obrovský otočný talíř, který otáčel výložníkem ve vodorovném směru – úpěla námahou.

Garry uslyšel vzdálené, ale přesto hlasité prasknutí. A po něm další.

–7.

„Ztrácím ho, Dane,“ zahlásil do vysílačky. „Zapni sirénu.“

Téměř vzápětí se rozezvučel pronikavý tísňový signál. Ten nebyl spojený konkrétně s havárií jeřábu, ale v obecně rovině ohlašoval, že se co nevidět stane těžkej průser. V reproduktorech a ve vysílačkách se v takové situaci měly ozvat potřebné instrukce.

„Garry, vypakuj se. Rychle slez dolů.“

„Za vteřinku...“

Kdyby se měl Modrásek zřítit, Garry se hodlal zasadit o to, aby na zemi zranil co nejmín lidí.

Rozhlédl se po okolí. Skoro všude stály nějaké domy.

Přibližně patnáct metrů napravo od výložníku však mezi kancelářskou budovou a bytovým komplexem zela drobná proluka. Garry v ní viděl ulici a park. V takhle příjemný den budou určitě venku lidé, ale ti už nejspíš slyšeli sirénu a zaregistrovali, že se nedaleko od nich povážlivě naklání jeřáb.

Ale co auta, jejichž řidiči nemají stažené okénko?

„Jdu s ním mimo baráky. Pošli někoho vyklidit ten park na Devětaosmdesátý. A nech na ulici zastavit provoz.“

„Garry, zmiz odtamtud, dokud to jde!“

„Ten park! Nech ho vyklidit!“

Skřípění, úpění, vítr...

Další prasknutí, které znělo jako šrapnel.

Garry se chopil ovladače otáčení. Uvnitř spodní otoče se ozval šilený hlomoz, jak v mechanismu praskala ložiska. Pře-

tížený elektromotor kvílel. Nakonec se však výložník přece jen dal pomalu do pohybu.

„Dělej, dělej...“

Deset metrů od proluky.

Každou chvíli se to stane. Garry to cítil. Modrásek se každou chvíli skácí.

Ulicí dál projížděla auta.

Jeho rozhodnutí bylo veskrze rozumné, ale přesto ho drásal.

Kvůli němu umřou dole lidé. Možná jich bude méně, než kdyby výložník neotočil, ale i tak...

Hlavou se mu zběsile honila čísla.

Vzdálenost k proluce: šest metrů.

IMZ: -8,2.

„No tak,“ zašeptal.

„Garry...“

„Vyklid' ten zatracenej park! A ulici taky!“ Garry si strhl sluchátka, jako by hlášení linoucí se z vysílačky mohla zablokovat otočný mechanismus ještě víc.

Výložník teď byl tři a půl metru od proluky a skláněl se k zemi v devítistupňovém úhlu.

Joystick byl vychýlený úplně doprava, což by za normálních okolností znamenalo, že se výložník bude zběsile otáčet. Vzpříčený kov uvnitř podvozku však otočný pohyb zpomaloval v levivé ploužení.

Zpomaloval ho, ale úplně ho nezastavil.

Náhle se ozvalo zaskřípění. Jako když někdo přejíždí nehty po školní tabuli. Garry při tom zvuku bezděky zaťal zuby.

Tři metry, sklon deset stupňů.

Dva a půl metru od proluky.

Prosím... Ještě kousek...

Už byl blízko. Ale kdyby se Modrásek zhroutil teď, výložník by projel čtyřmi nebo pěti patry, v nichž se nacházely

kancelářské prostory – vesměs velké sály oddělené příčkami, kde pracovaly stovky zaměstnanců. Garry je z kabiny viděl: za pracovními stoly, v kukaních, v kuchyňkách, v zasedáčkách. Několik jich stálo na nohou a zíralo na nakloněnou otočnou věž jeřábu. Nikdo však neprchal. Naopak si všechno natáčeli na mobil. Ježíšikriste...

Dva metry.

Pohyb nakrátko ustal, ale pak se výložník opět začal posouvat, přičemž kvílení a skřípění teď znělo ještě hlasitěji.

Garry posunul joystick doleva, stroj zareagoval a vrátil výložník o necelého půl metru dozadu. V tu chvíli Garry zatlačil joystick úplně doprava. Věž se začala otáčet kýženým směrem a díky Garryho „rozjezdu“ překonala obtížné místo.

Metr a půl od proluky, náklon dvanáct stupňů...

Křáp...

Vzadu se ozval tak ostrý zvuk, že Garry úlekem nadskočil.

Co to bylo?

Aha, samozřejmě.

Dveře v podlaze, které vedly do věže, k žebříku a do bezpečí, se zkroutily a praskly. Garry se nakrátko zvedl ze sedadla a zatáhl za ně. Zbytečné.

Zbývala jediná ústupová cesta – nad ním. Jenže se z ní neměl jak dostat k žebříku.

Na to se teď vykašli. Ještě půldruhého metru a výložník bude v bezpečí.

Rameno se stále sklánělo dolů, ale IMZ se zastavil na hodnotě -13. Konstrukteři jeřábu samozřejmě věděli, že nemá smysl jít dál. Takhle dopředu se přece výložník nikdy nevykloní.

Rameno se stále nacházelo zhruba metr a půl od cílové proluky, když se věž náhle vychýlila o pár metrů dopředu. Prudký pohyb vyhodil Garryho ze sedadla, takže přistál obličejem na vypouklém skle kabiny. Díval se teď přímo dolů, na staveniště

rozprostírající se dvaadvacet pater pod ním. Začal zhluboka oddechovat a na skle před ním se objevila sražená pára. Z nějakého důvodu měla tvar téměř pravidelného srdíčka.

Garry si vzpomněl na svou ženu.

A na jejich dítě, které se už brzy mělo narodit.

Kierkegaard nebo Bashilda...

KAPITOLA 2

V určité fázi překročí otevřené vyšetřování neviditelnou hranici a stane se z něj odložený případ.

Kdo ví, kdy tato chvíle nadejde? Někteří policisté by možná řekli, že po roce, pro někoho je to deset let.

Lincolnu Rhymovi se však tento výraz nelíbil vůbec. Vzbuzoval totiž dojem, že se případu chopili podcasteri a producenti televizních dokumentů, aby se znovu mediálně přiživili na stokrát omílaném, ale stále populárním tématu „zločinec uniká spravedlnosti“.

Největší pozornosti se samozřejmě těšily nevyřešené a odložené vraždy. Pohřešovaná manželka, mafiánský práškač, tyranský otec, který „fakt netuší“, kam zmizel jeho malý syn. Nikoho příliš nezajímaly nevyřešené krádeže, pokud nešlo o něco spektakulárního, například o loupež diamantů, přepadení obrněného vozu s penězi nebo seskok padákem z Boeingu 727 se dvěma sty tisíci dolary výkupného (kdepak je ti dneska konec, D. B. Coopere?).

Pro Rhyma však nevyřešený případ zůstal prostě nevyřešeným případem bez ohledu na to, jestli byl starý čtyřiaadvacet hodin nebo sto let, a pokládal za absolutní nutnost takový případ vyřešit, a to včetně krádeží. A právě jedna taková krádež nyní vyplňovala značnou část jeho času.

Tato konkrétní krádež byla několik měsíců stará a neschopnost ji vyřešit Lincolna Rhyma – jakož i newyorskou policii a ministerstvo vnitřní bezpečnosti – docela znepokojovala.

Osoba, kterou označili jako „NP122“, kde písmena představovala zkratku pro „neznámého pachatele“ a číslovka datum, se letos 12. února vloupala na Projektový a stavební úřad města New York a stáhla si tam obrovské množství dokumentů o městské infrastruktuře: plánky, projektové výkresy, podzemní mapy, informace o parcelách, žádosti o stavební povolení, zkratka veškeré bity a byty, které úředníci používali při zajišťování, aby obrovský živý organismus s názvem New York mohl růst a měnit podobu. A týž neznámý pachatel pro jistotu čmajzl i papírové kopie zmíněných dokumentů, zřejmě ve snaze pojistit se proti možnosti, že některé digitální soubory budou zašifrované.

V době krádeže si všichni mysleli, že jde o jasný případ terorismu. U zločinů tohoto typu je to vždy příhodný výchozí motiv. Někdo chce někam umístit bombu, unést soupravu metra, zničit budovu raketou nebo letadlem.

Rhyme s manželkou a profesionální kriminalistickou partnerkou v jedné osobě Amélie Sachsovou dostali za úkol pokusit se zjistit totožnost tohoto pachatele na základě nalezených důkazů. I když však lupič nedopatřením aktivoval alarm, v panice utekl a nechal na místě nástroje, Rhyme se Sachsovou žádnou stopu neobjevili. Město tak bylo nějakou dobu v nejvyšší pohotovosti, jenže žádný teroristický útok nenastal.

Případ nicméně zůstal aktivní a pachatelova přezdívka NP122 byla napsaná úplně nahoře na bílé důkazní tabuli, která teď stála v koutě salonu Rhymova domu z devatenáctého století. Salon byl jejich generálním štábem, kam se uchýlovali, když řešili nějaký případ – Sachsová v roli detektiva NYPD a Rhyme coby kriminalistický konzultant. Podobným tabulím se v policejní hantýrce říkalo „tabule vraždy“, ačkoliv tento

konkrétní kus momentálně obsahoval informace o krádeži; nikdo nepřišel při činu o život ani neutrpěl zranění. Rhyme se Sachsovou museli vyšetřování načas přerušit, protože bylo potřeba naléhavě věnovat pozornost dvěma trestním řízením ve věci organizovaného zločinu, ale obě řízení už byla uzavřena. Zbývalo jen čekat, až se zmíněné případy dostanou k soudu, a pak o nich podat expertní svědeckou výpověď. Samozřejmě buďto jeden, nebo druhý, ale nikdy ne oba, protože obhájci by toho okamžitě využili a začali by se dotazovat, jaký mezi nimi existuje vztah. Z právního hlediska nic nebránilo tomu, aby v případech svědčili společně, jenže ve všech soudních procesech byly nejdůležitější čtyři věci: vnější dojem, vnější dojem, vnější dojem... a pak taky trochu zákon.

A tak se zase vrátili k otevřenému – nikoliv ovšem „odloženému“ – případu pachatele 122.

Rhyme namířil motorizovaný invalidní vozík k tabuli. Když kdysi dávno působil jako hlavní kriminalista NYPD, utrpěl na jednom místě činu zranění, po němž mu ochrnuly ruce i nohy, a od té doby neustále zkoušel nové léčebné postupy v naději, že dokážou jeho stav zlepšit. Ani moderní medicína mu zatím neuměla vrátit citlivost od krku dolů, ale díky řadě složitých operací v kombinaci s protetikou získal téměř kompletně zpátky hybnost do pravé paže, kterou pravidelně procvičoval. Jeho invalidní vozík, odbornou literaturou označovaný za „zázrak mobility“, se dal navíc snadno ovládat levým prsteníčkem, což byl jediný prst, jemuž se vyhnuly následky Rhymovy tragické nehody.

Celé lidské tělo je souborem zázraků a šťastných náhod.

Sachsová právě nahlas četla zprávu sepsanou detektivem z oddělení závažných trestných činů, který měl vyšetřování případu NP122 na starosti. „Na výplatní listině městského magistrátu nefigurují žádné zájmové osoby,“ prohlásila a vysvětlila Rhymovi, že detektiv vyslechl všechny zaměstnance Projek-

tového a stavebního úřadu, jelikož se domníval, že pachatelem by mohl být někdo zevnitř úřadu, jak tomu u krádeží nehmotných statků často bývá, pokud je nemají na svědomí hackeři. V tomto případě však existoval videozáznam, který zloděje zachycoval přímo během vloupání do datového centra, kde si stáhl příslušné soubory ze serverů na externí pevný disk. Bylo to chytré: v dnešní době se všichni chránili proti geniálním a znuděným hackerům z východní Evropy a z Číny, kdežto fyzická ochrana dat přímo v úložišti se trochu zanedbávala.

Další videozáznam zachycoval neznámého pachatele při odchodu z budovy. K Rhymovi a vyšetřovatelům se tento videosoubor dostal prostřednictvím městského sledovacího systému zvaného Domain Awareness System.

Ačkoliv někteří bojovníci za občanské svobody mu říkali Velký bratr.

Síť DAS provozovalo Newyorské policejní oddělení a tvořilo ji zhruba dvacet tisíc průmyslových videokamer rozmístěných po celém městě. Systém shromažďoval a uchovával videozáznamy a údaje z řady informačních zdrojů: snímky poznávacích značek automobilů, soudní předvolání, nahrávky telefonátů na linku 911, stížnosti, zprávy policistů a městských úředníků, příkazy k prohlídkám a k zatčením. Celkový počet položek šel do miliard.

A jedna z těchto DAS kamer zachytila pachatele 122, jak vychází z budovy Projektového a stavebního úřadu a mizí za rohem. V tu chvíli už houkal alarm, ale on šel dál normálním krokem, aby na sebe neupoutal pozornost.

Nakolik bylo toto video užitečné? To byla druhá věc. Byla na něm vidět jen postava v tmavém oblečení a klobouku. Samozřejmě se sklopenou hlavou.

Rhyme se klonil k názoru, že takový důkaz je bezcenný, poněvadž z něj lze získat jen informaci o pachatelově postavě – jak jinak než střední. Což byl taky víceméně bezcenný poznatek.

Podíval se do západní části salonu, kde se za prosklenou stěnou chránící před kontaminací nacházela jeho kriminalistická laboratoř. Za řadou přístrojů a pracovišť, jež by mu mohla závidět leckterá malá nebo i středně velká policejní laboratoř, se táhly hnědé regály obsahující katalogizované důkazy. Rhyme spočinul pohledem na nevelké krabici na nářadí z červeného plastu, kterou NP122 zanechal na místě činu, když si překopíroval všechno potřebné a pak musel spěšně odejít.

Když jim hlavní vyšetřující detektiv krabici přinesl, důkladně ji ohledali, ale k Rhymovu zklamání na ní nenašli žádné otisky prstů, žádnou DNA ani jiné stopy. Bylo to dost překvapivé. Na neočekávaně opuštěných předmětech totiž bývají nejhodnotnější důkazy – například proto, že z nich pachatel nestačil setřít otisky prstů.

Sachsová svěsila ruce podél útlých boků a naklonila hlavu. Dlouhé tmavě zrzavé vlasy jí volně splývaly přes ramena. „O co mu šlo?“

Což byla samozřejmě klíčová otázka.

Motiv hrál u soudního procesu vedlejší roli a Rhyme se o něj příliš nezajímal ani během samotného vyšetřování – dával přednost důkazům, které mohly jako šipka ukázat na osobu pachatele. Přesto i rozený skeptik Rhyme musel uznat, že pokud solidní důkazy scházejí, může odhalení motivu dovést vyšetřovatele na místo, kde se o pachateli dozví víc, případně na pachatele přímo ukázat. Před žáky používal následující metaforu: podle motivu určíte místo či čtvrt a analýza důkazů pak představuje klepání na dveře, které vás může dovést k zakrvácenému noži či nedávno použité, byť už ne kouřící pistoli.

Toporné přirovnání, ale Rhymovi se docela líbilo.

V případě NP122 však nikdo, kdo se podílel na vyšetřování, ani nikdo z magistrátu nedokázal říct, proč vlastně pachatel svůj čin spáchal. Ano, získal hromadu podrobných informací o městské infrastruktuře, tunelech, mostech nebo pod-

zemních průchodech, jichž bylo pod pěti newyorskými městskými částmi tolik, že dohromady vytvářely celé stínové město. Jak ovšem mohla taková hromada informací usnadnit padouchům plánování útoku? I ten nejomezenější terorista by přece dokázal najít ve městě plném potenciálních cílů nějaký vhodný terč, aniž by k tomu potřeboval mapu tunelů či projektové výkresy.

Z ukradených materiálů se také dalo snadno vyčíst, které průchody vedou pod bankami, klenotnictvími nebo kožešnictvími. Amélie Sachsová však poznamenala, že prokopat se zespoda do trezoru je už dnes ryze záležitost televizních filmů ze sedmdesátých let. Krádeže hotových peněz navíc nemají smysl. Sériová čísla všech dvacetidolarovek, padesátidolarovek a stodolarovek v oběhu se totiž pohodlně vejdou na jedinou padesátigigabytovou flešku a všude se používají skenery odhalující ukradené bankovky.

Staré dobré časy byly zkrátka pryč.

„Hm,“ nadhodil Rhyme. Byla to jeho varianta zabručení. Když promluvil, v podstatě si jen brumlal pro sebe. „Ta krádež prostě nemá zjevný smysl. *A přesto* někdo ta data ukradl. Navíc riskantním způsobem.“ Dojel na vozíku k tabuli. „Udělal to... z nějakého... důvodu. Co to mohlo být za důvod?“

Frustrace vyslala jeho oči k lahvi whisky Glenmorangie, která trůnila na vysokém regálu nedaleko od něj. Rhyme už měl pravou ruku včetně prstů plně funkční, takže ano, snadno by dokázal uchopit lahev, otevřít ji a nalít si něco z jejího obsahu.

Nedokázal se však postavit a popadnout lahev z hřadu, na který ji postavila jeho matka kvočna. Právě ta – totiž Rhymův ošetřovatel Thom Reston – navíc jako z udělání vstoupila přesně v tu chvíli do salonu a všimla si Rhymova pohledu. „Je ráno,“ prohodil Thom.

„O čase mám přehled, děkuji.“

Když Rhyme stále nespouštěl oči z pestrobarevné viněty, Thom jednoduše řekl: „Ne.“

Ošetřovatel byl jako vždy bezvadně oblečený, tentokrát v běžových kalhotách, světle modré košili a květované kravatě. Byl útlý, ale silný – svaly si však nevypracoval pravidelným zvedáním činek nebo cvičením na posilovacích strojích, nýbrž manipulací s Rhymem samotným. Právě on přesouval kriminalistu na vozík, z vozíku, do postele a do vany.

Rhyme teď znovu zabručel a vrhl temný pohled směrem k ušlechtilé pálece.

Opravdu ještě bylo brzy, o to se Lincoln Rhyme nepřel, avšak jeho výklad termínu „koktejlová hodinka“ byl vždy poněkud volný.

Přesunul pohled zpět na bílou tabuli věnovanou krádeži na Projektovém a stavebním úřadu, avšak jeho bezvýsledné úvahy o tomto případu záhy přerušilo zadrnčení domovního zvonku.

Rhyme zvedl hlavu. Byl to Lon Sellitto, jeho někdejší parták z časů před nehodou. Dnes šéfoval oddělení závažných trestných činů, kde pracovala i Amélie Sachsová, a když si NYPD najala Rhyma jako konzultanta, nejčastěji s ním spolupracoval právě on.

„Vypadá nabuzeně,“ poznamenal Rhyme a vydal povel k otevření zámku.

Urostlý a lehce proplešatělý detektiv vstoupil dovnitř, sundal si hnědý nepromokavý kabát a pověsil si ho na věšák. Ne že by na tom Rhymovi záleželo, ale Lon Sellitto jako by si neomylně kupoval nejošklivější oblečení, které v obchodech měli. A na světě jsou snad i jiné barvy než blátivě šedá, běžová a hnědá, není-liž pravda? Sellittovy šaty byly navíc často zmačkané a ani dnešek nebyl výjimkou. Rhyme to připisoval detektivově obtloustlé postavě. Těžko se totiž dalo předpokládat, že výrobci šijí oděvy z látek, které se dodávají zmuchlané.

Na druhou stranu: co o tom Rhyme věděl? Jemu kupovali oblečení Thom se Sachsovou – například dnešní tmavošedé kalhoty, černé tričko s límečkem a kardigan v barvě lesní zeleně. Někdo před ním kdysi poznamenal, že jeho oblečení působí pohodlně. Thom se na něj tehdy přísně zadíval, takže Rhyme spolkl původně zamýšlenou odpověď – „Jak to asi tak můžu poznat?“ – a nahradil ji neupřímným úsměvem.

Sellitto krátce kývl na všechny přítomné. Pak se ovšem zamračil a zabloudil pohledem k přehnaně velkému televizoru Sony zavěšenému v rohu. „Proč nemáte puštěné zprávy?“

„Lone.“

„To je ovladač? Ne. Kde je ovladač?“

Thom sebral z police dálkový ovladač a zapnul televizor.

„A co kdybys nám to prostě řekl, místo abys nás nechal čekat na mudrátora?“ zeptal se Rhyme detektiva.

„Situace,“ oznámil Sellitto, ale dál to nerozváděl. Popadl dálkový ovladač a přepnul na jeden celoplošný kanál. V horní části obrazovky se skvěl nápis *Blesková zpráva*, dole běžel informační pruh, který Rhyme na dálku nepřečetl, a uprostřed kamera zabírala poničené staveniště. Po chvíli vyběhl další titulek: *Vých. 89. ulice, New York. A po něm: Jeden mrtvý, šest zraněných při pádu stavebního jeřábu.*

Sellitto přesunul pohled od Sachsové k Rhymovi. „Tohle nebyla nehoda. Někdo to udělal schválně. A poslal na město seznam požadavků. Jestli prý nedostanou, co chtějí, provedou to za dvacet čtyři hodin znova.“

KAPITOLA 3

Starostovi přišel e-mail s odkazem, který ho nasměroval na soukromou chatovací místnost na anonymním diskusním portálu 13Chan.

Rhyme si přečetl oznámení, které Sellitto otevřel na počítačovém monitoru uprostřed salonu.

Téměř 50 milionů Američanů žije v domech, které si nemohou dovolit. Šest set tisíc jich nemá domov vůbec, z toho třetinu tvoří rodiny s dětmi. Přesto New York dál podporuje výstavbu luxusních developerských věžáků a dělá to už od začátku dvacátého století.

Město je největším vlastníkem pozemků v oblasti. Vlastní parcely o celkové výměře 34 milionů čtverečních metrů a je až nemravné, jak malou část této plochy vyčleňuje na dostupné bydlení. Ve městě existují obrovské nevyužité prostory, jejichž využití se ani neplánuje, což víme, protože jsme prošli veškeré stavební záznamy.

Náš požadavek zní takto: Město založí neziskovou organizaci; do této organizace pak vloží nemovitosti, které jsou uvedeny na přiloženém seznamu, a přestaví je na dostupné bydlení.

Pokrok budeme sledovat prostřednictvím vládních záznamů.

Dokud nebude tato organizace založena a nemovitosti převedeny, bude ve městě New York docházet každých čtyřiaadvacet hodin k jedné katastrofě.

Odpočítávání začalo.

– Projekt Kommunalka

Následující stránka obsahovala seznam nemovitostí nacházejících se v pěti městských částech New Yorku. V některých případech šlo o prázdný pozemek, ale většinu položek představovaly vybavené a zřejmě opuštěné budovy: školy, bytový věžák, bývalý dok s heliportem v Brooklynu odkoupený od ministerstva obrany, výzkumná laboratoř, jež kdysi patřila Národním institutům zdraví a poté přešla na Newyorskou městskou univerzitu, sklady pronajaté státu za účelem uskladnění záznamů o sčítání lidu, bývalá zbrojnice Národní gardy.

„Jakže se ta skupina jmenuje?“ zeptala se Sachsová.

Žádné složité vyhledávání nebylo zapotřebí.

Už krátká návštěva internetu odhalila, že slovo „kommunalka“ označuje program, který kdysi dávno fungoval v Sovětském svazu – šlo o horečnou výstavbu obecních bytů po druhé světové válce s cílem vyřešit bytovou krizi.

Sachsová letmo prolétla články. „Zajímalo by mě, jestli si o tom pachatelé něco zjistili. Většina sovětských budov už byla stržena a nahradily je – ano, hádáte správně – drahé byty pro městskou smetánku.“

Rhyme byl fascinovaný. Z kriminalistického hlediska nebyla sabotáž o nic zajímavější než jeho aktuální případ ukradených stavebních dokumentů. Ultimátum Projektu Kommunalka v kombinaci s hrozbou dalších úmrtí však srážely pachatele 122 na žebříčku priorit mnohem níž.

„Jak to provedl?“ zeptal se Rhyme. „Improvizovaná výbušnina?“

„Nikdo žádný výbuch neslyšel,“ odpověděl Sellitto. „Pachatel se nějak naboural do systému vyrovnávacích závaží a začal si s ním hrát. Stavbyvedoucí neví, jak to přesně udělal. Prostě nějak vychýlil rovnováhu a jeřáb se zřítíl. Jo a bude ti vo-“

Rhymovi zabzučel mobilní telefon. „Přijmout hovor,“ zavelel kriminalista.

„Ano?“ řekl do mikrofonu, jakmile se spojení navázalo.

V reproduktoru se ozval ztrápený ženský hlas. „Kapitán Rhyme?“

„Přesně tak.“

„Vydržte, přepojím vám starostu Harrisona.“

Po chvíli se začal z reproduktoru linout uhlazený mužský hlas. „Kapitáne Rhyme.“

„Pane starosto.“

Sachsová věděla, že Rhyme se s podobnými záležitostmi nebude zatěžovat, a tak rychle řekla: „Jsou tady i detektivové Sachsová a Sellitto.“

„Lone. Vy jste tam taky.“

„Zrovna jsem o tom informoval Lincolna s Amélií.“

„Chtěl jsem vám jen říct, že na to nepřistoupíme. Znáte naši filozofii.“

Město odmítalo platit výkupné a nepodřizovalo se vyděračům.

„Stejně bychom nedokázali jejich požadavky splnit,“ pokračoval starosta. „Člověk, který za tím stojí, nemá tušení, co to obnáší. Museli bychom dát dohromady stovky dokumentů. Nezisková organizace musí mít nejméně tříčlennou správní radu, prezidenta, viceprezidenta, tajemníka, pokladníka, jednatele... a taky milion povolení: státní berní úřad, federální berní úřad, životní prostředí... Plus rozpočet, ztraceně. A ten se musí z něčeho plnit. Nemůžeme tam nic poslat, dokud se tohle všechno neudělá, jenže to může trvat týdny nebo i měsíce.“

„A nemůžete si na to vyjednat víc času?“ zeptala se Sachsová.

„Zřídili mi chatovací místnost na 13Chan. Ta je pro veřejnost uzavřená, ale můžeme tam posílat příspěvky. Napsal jsem jim, že potřebujeme víc času.“

„A odpověděli vám?“

„Dvěma slovy. ‚Viz výše‘. Ukážu vám to.“ Starosta jim naidiktoval složitý URL odkaz a Sachsová ho zadala do nedalekého počítače. Na monitoru vyskočila hlavička stránky a v okně pro soukromé zprávy se objevila jednoduchá kresba s nápisem:

ODPOČÍTÁVÁNÍ: 24 HODIN

„Jiná odpověď nepřišla,“ dodal starosta.

„A tohle je poprvé, co vás někdo vydírá kvůli dostupnému bydlení?“ zeptala se Sachsová.

„Protesty jsme tu měli, ale vesměs pokojné. Lidi se poutali na řetěz na staveništích, házeli vajíčka. Otevřené násilí jsme nikdy nezažili.“

Rhyme se zadíval na místo neštěstí. Zdálky mu stroje připadaly křehké. Na detailních záběrech však bylo vidět, jak jsou ocelové tyče a nosníky ve skutečnosti masivní.

Na druhou stranu: opravdu stál za touto nehodou Projekt Kommunalka?

„Co načasování?“ zeptal se.

Chvilé ticha. „Jak to myslíte, kapitáne?“

„Přišel ten požadavek před pádem jeřábu, nebo až po něm?“

„Jo tak, vy chcete vědět, jestli to nebyla jen nešťastná náhoda, na které si tahle skupina přihrála polívčičku. Tak ne, ta žádost přišla deset minut před neštěstím.“

Čímž byla tato otázka vyřešena.

„Zrovna se díváme na zprávy,“ řekla Sachsová. „A o tom požadavku nic neříkají.“

„Ne. Nezveřejnili jsme to. Vyvolalo by to paniku. Ale nařídil jsem dočasné pozastavení všech výškových staveb. A všude, kde používají věžový jeřáb, jsem vyslal naše lidi.“

„To vyvolá spoustu otázek,“ poznamenala Sachsová.

Harrison jí pohotově odpověděl: „Ále, vymluví se na federály nebo tak něco. Vydržte.“

V pozadí se ozvaly naléhavé hlasy.

„Musím končit, kapitáne a detektivové. Udělejte, prosím, co se dá. Máte k dispozici veškeré městské prostředky. Spojte se s FBI a projektovým úřadem.“

Hovor se přerušil.

Všichni přítomní se znovu zadívali na trosky jeřábu. Věž byla natřená zářivě modrou barvou. Bylo to kvůli bezpečnosti? Kvůli reklamě? Nebo to byla jen kosmetická záležitost?

Sellitto si nalil kávu z karafy, která se v místnosti objevila. Přistoupil k monitoru na zdi, přimhouřil oči a znovu si přečetl vzkaz teroristů.

„Zdá se, že nejsou z nejchytřejších,“ konstatoval. „Možná toho můžeme využít.“

„Jak to myslíš?“ dotázal se Rhyme.

„Ty pravopisné chyby – ,aš'. Nebo posunutý háček ve slově ,vyčlěnuje‘.“

Rhyme mlaskl. „Tyhle chyby udělali záměrně, abychom je pokládali za pitomce. Jenže oni pitomci nejsou.“

„Fakt ne?“

„Ostatní gramatická pravidla jsou v pořádku a interpunkce jakbysmet. Třeba ta čárka před ,a přestaví' je napsaná správně, protože před spojkou *a* se nachází vložená vedlejší věta. Někteří lidé by ji tam ale nedali, protože by si neuvědomili, že i před *a* se čárka v určitých případech píše.“

„Linku –“

„A teď dám příklad věty, v níž se čárka před *a* nepíše. John měl psa, který štěkal a pokousal mě.‘ Když tam čárku vložíš, úplně změníš význam celé věty. A chudáka Johna zavrou do bláznice. To už vážně nikdo tyhle základní věci nezná? Neuvěřitelné.“

„Prokristapána, Linku, a když ti některý student napíše v domácím úkolu hrubku, taky mu dávaš takové kapky?“

Rhyme se zamračil. „Dostane pětku. To je snad samozřejmé.“ Kývl ke vzkazu na monitoru. „Ta chatovací místnost je anonymní. Ale co původní e-mail? Kdo ho odeslal a jak?“

„Přišel z veřejné IP adresy,“ odpověděl Lon. „Z jedné kavárny v Brooklynu, kde nemají bezpečnostní kamery. Podle lidí z počítačové kriminality tam odesílatel ani fyzicky neseděl. Nejspíš byl někde mimo a naboural se jim do routeru.“

„Takže máme první poznatek, který stojí za to si pamatovat: vyznají se v počítačích. Anebo spolupracují s někým, kdo se v nich vyzná.“ Rhyme se odmlčel a dodal: „Podle mě by to měl starosta zveřejnit. Do zítřejšího rána stejně bude muset. Aby dal lidem šanci vyhnout se stavenišťům.“

„Podle mě má Harrison pravdu,“ namítl Sellitto. „Vyvolal by tím paniku. A taky se musí mít na pozoru před napodobiteli. Doufám, že měkké ‚i‘ je v pořádku.“

„Ano. Hlavně když neříkáš ‚před napodobitelem‘. To pokládám za zcela nepřípustné. Ačkoliv některým lidem nevádí už ani to.“

Rhyme dál sledoval záběry na zkroucenou věž jeřábu a na trosky, které po sobě zanechala. Jeřáb spadl dopředu, nikoliv na bok, a jeho dlouhá věž s výložníkem se od betonového podvozku uprostřed staveniště skácela do prostoru mezi dvěma výškovými budovami, které jen těsně minula. Obě konstrukce teď ležely v parku na protější straně rušné ulice vedoucí do centra. Stačilo, aby se věž zřítila o čtyři metry víc napravo nebo nalevo, a při pádu by se střetla s proskleným věžákem. Počet obětí by pak byl mnohem vyšší.

„Kolik jeřábů je ve městě?“

Sachsová vytáhla mobilní telefon a položila dotaz. Přčetla si odpověď a přimhouřila oči. „Ve všech městských částech New Yorku jich stojí celkem šestadvacet. Na seznamu stojíme dost nízko. Toronto jich má přes sto. A Los Angeles zhruba padesát.“

A to je všechno? Šestadvacet jeřábů? Rhyme si myslel, že jich bude víc. Ven se samozřejmě příliš často nedostal, ale když se mu to občas podařilo, připadalo mu, že vidí tyhle stožáry s obrovskými otočnými rameny všude.

„Zavolám Melovi a řeknu mu, ať přijede,“ rozhodl. „Co teď dělá Pulaski?“

„Půjčili si ho z oddělení vražd,“ řekla Sachsová. „Ohledává nějaké místo činu v Midtownu.“

„Až skončí, chci ho tady,“ prohlásil Rhyme.

„Zavolám mu,“ slíbil Sellitto.

„A založme tabulku.“

Sachsová odsunula stranou tabuli s pachatelem 122, ale zároveň ji ponechala v dosahu. Čekali totiž na aktuální informace od hlavního detektiva, který byl právě na cestě sem.

Přitáhla do uvolněného prostoru stojan s prázdnou bílou tabulí a chystala se ji nadepsat. „Co třeba pojmenovat pachatele podle čísla ulice? NP89?“

„Tomu říkám ideální křest,“ reagoval Rhyme.

Sachsová svým jemným rukopisem nadepsala tabuli.

„Myslíte, že za tím stojí Rusové? Někáká jejich buňka? Myslím kvůli tomu názvu. Kommuna-něco,“ řekl Sellitto.

Rhyme zavrtěl hlavou. Vzpomněl si na kurz dějepisu, který před lety strpěl. Vybavil si, že americká levicová hnutí v polovině dvacátého století s oblibou přejímala sovětské výrazy: agitprop, kompromat, intelligentsia.

„Pochybuju,“ řekl. „Rusové možná mají trvalý zájem o destabilizaci demokracie, ale pochybuju, že matička Rus by tlačí-

la zrovna na to, aby město hledalo obstojné bydlení pro proletariát. Což je mimochodem výraz ze starého Říma. Marx ho ukradl.

Nicméně souhlasím se starostou. Musíme koordinovat činnost s federály. Možná na to vyčleňme Lylea.“

Lyle Spencer, nedávný přírůstek do řad detektivů NYPD, dříve pracoval jako šéf ostrahy jednoho mediálního impéria. Byl tichý, ale když pokládal vyslýchaným osobám otázky, většina jich měla tendenci spolupracovat. Spencer měl totiž urostlou postavu kulturisty a pronikavé oči. Rhyme měl dojem, že ho jednou viděl se usmát, ale úplně jistý si tím nebyl.

Sachsová nechala detektivovi vzkaz, ve kterém mu podrobně nastínila situaci i to, co od něj potřebují.

Sellitto otevřel aktovku a vytáhl z ní tlustý špalík dokumentů. „Tohle jsem dostal od stavbyvedoucího na Devětaosmdesáté ulici: plánky, mapy, SD karty s nahrávkami z některých bezpečnostních kamer plus pár dalších věcí, které by nám podle něj mohly k něčemu být.“

Sachsová přitáhla doprostřed nesterilní části salonu pracovní stůl a Sellitto na něj rozprostřel získané materiály. Sachsová pak z této haldy lejster vybrala plánek staveniště a přilepila ho na tabuli. Ručně kreslený obrázek znázorňoval jeřáb a budovu, na jejíž stavbě se tento jeřáb podílel. Okolní budovy byly naznačeny jen pár základními črtami.

Sachsová se podívala na televizní monitor a pak nakreslila na tabuli šipku. „V tomto směru spadl. Mezi tyhle budovy... Jasně, projdu tam rošt. Kdo ví, třeba tam najdeme úctenku z čínské restaurace v Queensu, kde se tihle snaživí ruští revolucionáři každou středu scházejí.“

Sellitto se jízlivě zasmál stylem: No to zrovna.

„Náhodou, i tohle se stává,“ ozval se Rhyme a zamračeně se podíval na Sachsovou. „Jakže se to jmenoval? Ten sériový vrah na Staten Islandu? Dudley jak?“

„Smits. Dudley Smits.“ Sachsová se otočila k Sellittovi a vysvětlila: „Když odcházel z místa vraždy, upustil tam vizitku patřící jedné ženě. Nechal na ní svoje otisky. Takže jsme obsadili její byt a čekali jsme. Po deseti hodinách se tam objevil s nožem a lepicí páskou. Kdybys viděl ten jeho výraz – k nezaplacení. Tohle čekání se teda rozhodně vyplatilo.“

KAPITOLA 4

Žádný kus živé přírody v New Yorku nepřitahuje pozorovatele ptáků tolik jako Central Park. V okolí existují i rozlehlější lesní rezervace, ale zářivě zelený obdélník na Manhattanu se může pochlubit největším počtem opeřenců na čtvereční metr.

Muž s dalekohledem Nikon v ruce ani nedutal a soustředěně hleděl na sýkoru černošlavou. V Central Parku byl několikrát a věděl, že zde žije bohatá skladba ptačích druhů, o něž si birdwatcherů neboli ptáčkaři mohou snadno rozšířit své portfolio nálezů.

Muž byl oblečený v ležérních skoroletních kalhotách (černých) a větrové bundě (tmavě modré). Měl štíhlou sportovní postavu a řídnoucí vlasy, které už byly napůl šedivé, ale pečlivě zastřížené a učesané.

Po chvíli pták odletěl a muž si zaznamenal svá pozorování do notýsku. Znovu zaměřil pohled před sebe a pomalu otáčel hlavou od jihu na sever.

„Daří se?“

Ženský hlas byl evidentně adresovaný jemu. Muž se otočil. Žena s hruškovitou postavou a vlastním dalekohledem se dívala na notýsek v jeho ruce. Byla oblečená v červených a žlutých barvách, jako by chtěla dát najevo, že i člověk bez maskování může pozorovat ptáky.

„Viděl jsem lesňáčka zlatohlavého,“ řekl muž.

„Ne!“

„Vážně.“

„Dal jste ho na eBird?“

Tato internetová služba nabízela i možnost upozornění na pozorování vzácného ptáka.

„Ještě ne. Co vy?“

Žena pokrčila rameny. „Nic moc. Před chvílí jsem přišla. Ale slyšela jsem, že je tu někde labuť velká. Potom obhlédnu rybníky a nádrž. Kde byl ten lesňáček?“

„Kousek od muzea.“

Žena se ohlédla přes park k Metropolitnímu muzeu, jako by se dvoubarevný pěvec mohl právě teď vracet od muzea zpátky sem. Znovu se otočila k muži a letmo si ho prohlédla. Muž věděl, že rozhodně není pohledný. Měl však vysportované tělo a také jeden speciální rys, který mnoho žen přitahoval: volný prsteníček.

„Kousek od půjčovny loděk jsem viděla hvízdáka amerického.“

„Vážně?“

Rozhostilo se mezi nimi ticho. A pak náhle žena vyhrkla: „Kdybych byla pták, chtěla bych být hvízdákem.“ Opravila se: „Nebo nějakým vodním ptákem. Kachnou, labutí, husou. Připadají mi pokojnější. Ale ne pelikánem. To je takový plevel. Já jsem Carol.“

„David.“ Muž držel v jedné ruce notes a ve druhé dalekohled, takže ženě nemohl podat ruku. Kývnutí muselo stačit.

Žena chvíli mlčela a pak řekla: „Myslím, že jsem vás tady ještě neviděla.“

Ptáčkaři byli docela uzavřená skupina. Zvlášť na Manhattanu.

„Nedávno jsem se sem přestěhoval.“ David se podíval na telefon, aby zjistil, kolik je hodin.

„Odkud?“

„Ze San Diega.“

„Jé, tam to miluju. Je tam nádherně.“

David poznal, že tam nikdy nebyla.

Další pauza. „Tak já radši půjdu,“ řekl nakonec. „Mám schůzku.“

„Ráda jsem vás poznala. Zkusím najít toho lesňáčka. Třeba se tu ještě někdy potkáme.“

„To doufám,“ odpověděl David s úsměvem, otočil se na západ a došel po chodníku k další skupince keřů, které byly v této části parku všudypřítomné. Zadíval se za porost, tentokrát už bez dalekohledu, a prohlédl si budovu na protější straně ulice – dům z pískovcových bloků, kterých tu rovněž stálo požehnaně.

Na chodníku před domem přitom zaregistroval štíhlého plešatějícího muže v plandavém tmavém obleku a se zlatým odznakem detektiva NYPD na opasku. Muž vyšel po schodech ke dveřím, zazvonil na zvonek a podíval se do bezpečnostní kamery. Dveře se po chvíli otevřely.

Á, tady ho máme...

Za detektivem viděl David přes dveře do potměšilé chodby. A vzápětí učinil pozorování, které ho vzrušovalo mnohem víc než kterýkoliv pták – o ty měl ve skutečnosti nulový zájem a sloužili mu jen jako vhodná výmluva, proč se po parku pohybuje s dalekohledem.

Naopak člověk, kterého nakrátko zahlédl, než se dveře opět zavřely, ho zajímal do té míry, že by to někdo mohl označit za posedlost. Jmenoval se Lincoln Rhyme a falešný pozorovatel ptáků David, který se ve skutečnosti jmenoval Charles Vespasian Hale a byl rovněž známý pod přezdívkou Hodinář, přicestoval do New Yorku proto, aby ho zabil.

KAPITOLA 5

Hni sebou. Fofr.

Ještě není pozdě, ale brzo už bude.

Hlídkový policista NYPD Ron Pulaski si vzpomněl na frázi o „prvních osmačtyřiceti hodinách“, kterou člověk stále občas zaslechne. Vyjadřovala přesvědčení, že pokud vyšetřovatel vraždy nezíská v prvních dvou dnech vyšetřování solidní stopu, začne se mu případ řešit stále obtížněji. Každý policista ovšem věděl, že je to hloupost, otřepané klišé z televize. Ve skutečnosti nejvíc záleželo na prvních osmačtyřiceti *minutách*. Už po tak krátké době se důkazy začaly ztrácet a paměť svědků nabírala povážlivé trhliny.

Toto konkrétní úmrtí však zmíněný časový limit už dávno překonalo – případ byl zhruba dva dny starý, takže pomalu překonával i hranici známou z televizních pořadů.

Proto se Pulaski pohyboval tak rychle.

Byl štíhlý, světlolasý a hladce oholený, ale to vše se nyní ukrývalo pod tykovou kombinézou a maskou. Pulaski se zadíval na místo činu: betonová podlaha plná skvrn, vrypů a prasklin od starých průmyslových strojů, které byly dávno fuč a jejichž tvar a účel se podle stavu podlahy nedal odhadnout. Na hladině mělkých kaluží se leskl červeno-modrý olejový film. Z betonových zdí trčely tyče a trubky. Řady rezavých regálů zely prázdnotou a lak z nich byl prakticky kompletně oprýskaný. Základní stavební hmotu jako by představovala plíseň.

Úzká okna těsně pod stropem měla tvar vodorovných střílen, což bylo pro podobné sklepy typické. Byla zaprášená a umaštěná, ale nějaké světlo jimi dovnitř přece jen proudilo.

Jednomu konci prostoru vévodil nefunkční horkovzdušný kotel z pozinku.

Nachází se však tady stále ona magická věc, která ho může dovést k vrahovi? Anebo už zmizela – třeba tak, že ji sežrali potkani nebo že se rozplynula v miliardu obskurních molekul?

Kdysi tady onen klíčový důkaz určitě byl. V době vraždy. Musel tady být přítomen.

Alespoň podle Francouze, který zemřel v roce 1966.

Edmond Locard působil jako forenzní vyšetřovatel – kriminalista – v Lyonu, kde založil první kriminalistickou laboratoř na světě. Jeho nejslavnější poučka byla prostá a zůstala dodnes pravdivá: je vyloučeno, aby zločinec dokonal svůj čin a nezanechal přitom stopy své přítomnosti na oběti nebo na místě činu.

Ron Pulaski slyšel tato slova stokrát – od svého učitele Lincolnu Rhyma. A postupně jim začal věřit.

Věděl proto, že někde tady se nacházely stopy k odhalení člověka, který zavraždil muže ležícího u jeho nohou v těchto zatuchlých sklepních prostorách jednoho skladiště na východní straně Manhattanu. A že se tu možná stále nacházejí.

Jenže to jedno slovo bylo důležité.

Možná...

Po takové době – po uplynutí oněch otřepaných osmačtyřiceti hodin – už totiž mohly zcela zmizet nebo se proměnit v něco nerozpoznatelného.

Pulaski věděl, že nejdůležitější stopou zde nebude nic hmatatelného, jako například papilární linie otisku prstu, kapky vražovy krve nebo příhodně zakutálená nábojnice. Tyhle do očí bijící důkazy tady chyběly.

Nezbývalo tedy než se zaměřit na „prach“, jak Locard označoval stopové důkazy.

Pulaski se znovu zadíval na oběť. Fletcher Dalton.

Muž v šedém obleku, bílé košili a tmavé kravatě ležel na zádech a upíral mrtvé oči k černému stropu. Bylo mu dvaatřicet let, pracoval jako makléř pro jednu burzovní společnost na Wall Street a bydlel sám na adrese Východní 58. ulice 845. Včera nepřišel do práce a doma ho taky nenašli, takže se jeho jméno a fotografie ocitly v policejní svodce. A před dvěma hodinami si jeden hlídkový policista náhodou všiml pootevřených dveří v opuštěném skladišti, které bylo určené k demolici. Strčil dovnitř hlavu, jednou se nadechl a bylo mu všechno jasné. Zavolal tedy na oddělení vražd.

Pulaski sice obvykle pracoval s Rhymem a Amélií Sachsovou, ale jeho zprávy z místa činu a expertní svědecké výpovědi nezůstaly bez povšimnutí, a tak mu nedávno umožnili, aby místa činu ohledával samostatně.

Pulaského těšilo, že tuhle šanci dostal. Rhymovi a Sachsové asistoval několik let a oba byli přesvědčení, že přišel čas, aby se osamostatnil. Kriminalistická práce mu připadala poutavější než pouliční zločin – což byla nejvýznamnější náplň činnosti na pochůzkovém oddělení, pod které stále oficiálně spadal. A mělo to i další výhodu: Jenny byla klidnější. Když její manžel sbíral pinzetou chloupky, byla pravděpodobnost, že se stane vdovou, podstatně nižší, než když se potýkal s gangstery sjetými péčkem.

Další argument: ohledávání míst činu mu opravdu šlo.

A bonus navíc? Tahle práce se mu líbila.

Jak často se stává, že činnost, kterou má člověk rád, a činnost, v níž vyniká, splyne v jedno a totéž?

Rhyme mu vždycky říkal, že někteří lidé se pro kriminalistickou práci narodí, zatímco jiní ji prostě vykonávají.

Inspirace versus funkce.

Umění versus mechanika.

Kriminalista sice nahlas neřekl, do kterého tábora Pulaski patří, ale to ani nebylo nutné; u Lincolna Rhyma si člověk musel mnohé dovozovat a mladý policista už se v něm naučil číst.

Znovu si prohlédl místnost o rozměrech zhruba dvanáct krát patnáct metrů. Podstata vraždy mu připadala jasná: vrah Daltona zastřelil venku na chodníku, rozkopl dveře a dovlekl ho sem do sklepení. V místnosti byl přitom přítomen pouze jeden pachatel; prach na podlaze hovořil jasnou řečí.

Stejně tak bylo zřejmé, že střelec vlekl tělo ode dveří přímo na místo, kde ho nakonec pohodil, a nedělal žádné odbočky. Pulaski však samozřejmě prohledal celý sklep.

Použil při tom vlastní metodu: začal v těžišti zločinu a pak chodil ve spirále ve stále se rozšiřujících kruzích. Nakonec se otočil a absolvoval stejnou trasu v opačném směru, takže se neustále přibližoval k místu vraždy. Lincoln byl zastáncem rastrového ohledávání neboli „chůze v roštu“, kdy člověk prochází sem a tam v jednom směru, jako by sekal trávník, načež se otočí kolmo k tomuto směru a ohledá celý prostor znovu, takže se na každém místě ocitne dvakrát.

Pulaski rastrové ohledávání respektoval, ale jeho metoda se mu líbila víc; napadla ho, když ho manželka na Den díkůvzdání požádala, aby nazdobil šunku do spirály.

Přimhouřil oči před oslnivým světlem šestice halogenů na stativěch, které v místnosti strategicky rozmístil.

Někde tady to je...

Musí to tu být, vidíte, pane Locarde?

Jenže kde?

Najdi to, řekl si odhodlaně.

Hodiny tikají...

Dokončil ohledávání ve stylu nazdobené šunky a zaměřil se na nejdůležitější části místa činu: na trasu vedoucí ode dveří a na samotné tělo.